

LAATSTE NIEUWSBRIEF VAN WERKGROEP OTTERLO

1. Mededelingen

Ontstaan en opheffing Werkgroep Otterlo van het IVN Ede

Doordat veel padden doodgereden werden op de Arnhemseweg en de Vijverlaan kwam een kleine groep mensen uit Otterlo in actie. Vol enthousiasme werd Natuurwerkgroep Otterlo opgericht in **1999**, door Roel van Ekeris. We begonnen met padden over zetten. Onze werkgroep bestond in eerste instantie uit Roel & Toos van Ekeris, Martin Hijink, Rob Lifman, Jan & Anneke de Vries, Cokky & Henk de Hoop en Josephine Hendriks.

Na enige tijd werd de Vijverlaan definitief afgesloten voor doorgaand verkeer. Er werden in 2003 door de provincie 3 paddentunnels aangelegd onder de Arnhemseweg. De werkgroep controleerde de rubber geleidingswanden en of de tunnels functioneerden.

Vanaf 2000 werden door Dick van Houwelingen en Wiebe Verbaan vogelinventarisaties gedaan.

Dagvlindermonitoring in het natuurgebied de Zanding vindt plaats vanaf 2000. Vanaf 2001 telde we de eekhoornnesten. Ook hadden we minimaal twee publiekswandelingen per jaar. Dia-lezingen werden verzorgd door diverse mensen. We inventariseerden natuurwaarden (flora en fauna) in verschillende gebieden voor Natuurmonumenten.

Tijdens de M kz-crisis (Mond en Klauwzeer) in 2001 hebben we de wegberm tussen Schaarsbergen en Otterlo geïnventariseerd. De Harderwijkerweg scheidt het Planken Wambuis en het Nationaal Park de Hoge Veluwe. Het had hoge natuurwaarde. Zo hielden wij onze werkgroep leden actief.

In 2003 waren er plannen om het graslandje langs de Heiderand-Vijverlaan te asfalteren (als parkeerplaats). Onze werkgroep heeft daar een dagvlindermonitoring opgestart per 2003. Vanaf 2018 hebben we de akkers bij Oud Reemst geïnventariseerd op dagvlinders. In 2020 zijn we gestopt met de eekhoornnestentelling. Het aantal nesten is sterk verminderd. De eekhoorns hebben het gebied verlaten. De Corona had weinig invloed op onze werkgroep.

In hoogtij dagen bestond onze werkgroep uit 28 actieve leden. (Onder andere Ellen en Wim Roest, Gon en Walter Wiesing, Cokky en Henk de Hoop, Martin Hijink, Jan Burgers, Ingrid Belser etc.) Ondanks pogingen om meer actieve leden voor onze werkgroep erbij te krijgen, is dat de laatste jaren niet gelukt. Josephine was gedurende ruim 20 jaar coördinatrice van onze werkgroep. Door vergrijzing en verhuizing van leden van onze werkgroep werd het groepje steeds kleiner. Vanaf eind december 2020 stopt Dick van Houwelingen met de activiteiten van onze werkgroep. Hij was vele jaren de motor achter deze werkgroep en onder zijn enthousiaste bijdrage hield hij de spirit erin. Na het overlijden van Dick werd het steeds lastiger om onze activiteiten door te laten gaan. De vogelwerkgroep IVN Ede neemt diverse vogelactiviteiten over. Ineke van Dis versterkt in 2022 onze dagvlindermonitoring. Jeannet helpt incidenteel onze werkgroep. Maar het aantal actieve leden blijft te laag. En nu hebben we gezamenlijk besloten om onze werkgroep op te heffen. Bij punt 3 lees je wat we verder gaan doen.

Kleine parelmoervlinder

2. Resultaat dagvlindertellingen in 2022

Vlindertellingen op de akkers van Oud Reemst in 2022

Er zijn dit jaar 20 verschillende dagvlinder soorten, en meer dan 500 dagvlinders geteld. Er zijn 5 soorten die voorkomen op de Rode Lijst (versie 2019).

Dit jaar is de kommavlinder driemaal gezien op de route. (Eenmaal op een van de spaarzame distels op de schapenweide, tweemaal op kruiskruid) In 2021 ontbrak deze dagvlinder op de route. De bruine vuurvlinder is zevenmaal gezien (in 2021 24 vlinders) mogelijk speelt de hete droge zomer en stikstof een rol in deze afname. Minder voedsel voor de rupsen. De heivlinder is vijfmaal gezien op de route. Dit is een forse afname ten opzichte van 2021 toen hij nog 68x gezien werd. De heivlinder neemt landelijk gezien ook sterk af.

Het bruin blauwtje is 48 x gezien. In 2021 is hij 8x gezien. De kleine parelmoervlinder is behoorlijk toegenomen. Hij is 36x gezien. In 2021 was dat 7 x op de route. Een landelijke trend. De grote parelmoervlinder is helaas niet gezien op de route. In 2018 voor het laatst gezien. De soort doet het landelijk slecht. Helaas zijn op de schapenweide weinig distels aanwezig. Groot dikkopje (in 2021 niet gezien) en zwartsprietdikkopje (in 2021 niet gezien) zijn dit jaar wel gezien echter in lage aantallen. De bermranden langs de akker waren minder bloemrijk dan vorige jaren. Op 26 juli zagen Ineke en Jeanet 31 kleine parelmoervlinders. De zomer was droog en heet. Begin aug was bijna alles gemaaid en verdroogd.

Kommavlinder

Dagvlinders op de Zanding in 2022

Ruim 20 jaar worden de vlinders op de Zanding gemonitord, zowel op de hei als op het aangrenzende graslandje. Dit jaar mocht ik het team van Roel en Toos Ekeris en Josephine Hendriks versterken. In de periode 1 april – 30 september 2022 werd iedere week een telling uitgevoerd, in totaal 25 tellingen. De eerste maanden maakte Toos mij wegwijs.

In 2022 werden op de telroute over het heidegebied in totaal 160 vlinders van 9 verschillende soorten waargenomen, waarbij de heivlinder met 124 waarnemingen de lijst aanvoerde. Daarnaast werden 10 atalanta's, 7 boomblauwtjes, 4 Citroenvlinders,

dagpauwogen, hooibeestjes en kleine vuurvlinders, 2 kleine en 1 grootkoolwitje gezien. De eerste heivlinders zagen we begin juli, het moment dat de eerste struikheide in bloei kwam en er nectar voor de heivlinders was. Deze waarnemingen gingen door tot half september, met een piek in de eerste week van augustus.

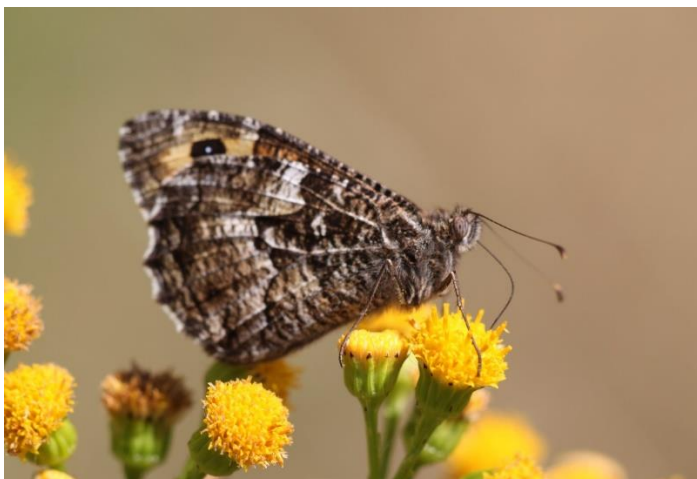
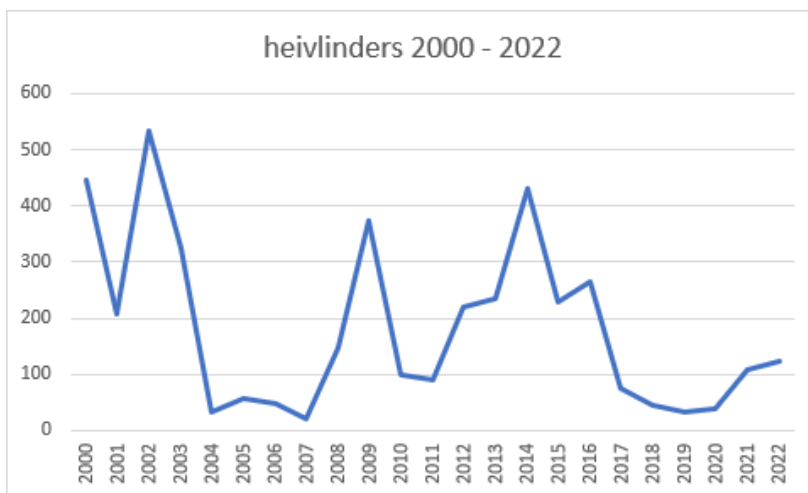
Op de telroute over het graslandje werden in totaal 44 waarnemingen gedaan bij 10 verschillende soorten. De top 3 werd gevormd door hooibeestjes, dagpauwogen en atalanta's. Nieuw dit jaar was de kleine parelmoervlinder in de buurt van de braamstruiken.

Alle waarnemingen vanaf 2000 staan in het DVS-meetnet van de Vlinderstichting vermeld en zo kon ik een trendfiguur uitdraaien. Die figuur maakt zichtbaar hoe sterk de heivlinder in de periode 2000-2022 is afgenomen. Laten we hopen dat de lichte toename in de laatste twee jaren ook volgend jaar doorzet.

Ineke van Dis.

Waarnemers: Toos en Roel Ekeris, Josephine Hendriks en Ineke van Dis (alleen in 2022)

Aantal heivlinders op de Zanding (uitgezonderd graslandje) in periode 2000-2022:

3. Hoe verder in 2023:

We gaan als individuele IVN Ede-leden, zonder lid te zijn van een ondersteunende werkgroep kijken hoe het jaar 2023 gaat. Op de Zanding tellen we gedurende de periode 26 juni tot 1 oktober. Dit is de vliegtijd van heivlinder en de kormavlinder. Oud Reemst bekijken we een keer of tien. Vinden we nog de inspiratie om door te gaan met dagvlinders op persoonlijke titel in deze mooie gebieden. Belangrijk om de tijdreeksen voort te zetten.

Heeft iemand nog interesse om in 2023 mee te inventariseren? Voor de Zanding en/of Oud Reemst? Bel dan naar Toos van Ekeris 0318-592095.

Reuzenbovist (foto Martin)

4. Natuurwaarnemingen in onze omgeving

- Martin schreef dat eind juli, toen de struikheide nog niet volop in bloei was, dat er gedurende 5 dagen twee heivlinders in zijn tuin verbleven om van de nectar van zijn planten te snoepen.
- Jeanet mailde ons een zomerse foto van de kolibrievlinder in haar tuin
- Twee dode neushoornkevers in een bloempot bij de veranda van Jeanet op 4 aug. Vorig jaar had zij ook al een neushoornkever op haar terrein.
- Martin had begin augustus een kolibrievlinder in zijn tuin
- Dode eekhoorn (13 aug) op de ventweg N304 (Jeanet) richting Ede ter hoogte van 'sHeerenloo.
- Begin augustus een sikkelsprinkhaan op de Zanding
- Kleine parelmoervlinder op 20 aug in de tuin van Toos en Roel
- In de zomer hebben Toos en Roel 2 jonge wolven rond Otterlo gezien.
- 8 sept een rugstreppad op de Feenstraweg Otterlo (tuin Toos en Roel)
- Josephine haar kat kwam thuis met een dode wezel
- In de tuin van Martin waren eind september twee grote paddenstoelen, reuze bovisten te zien. Ze werden uiteindelijk ruim 25 cm breed.
- Op 22 aug een kormavlinder op natuurgebied de Zanding (buiten de monitoringsroute)

Heeft u een leuke waarneming of bericht? Stuur het naar de Groene Gids van IVN Ede. (redactie.gg@gmail.com)

Natuurtip: Krokussen bieden in het vroege voorjaar nectar voor de hommels en bijen. Judaspenning en Look-zonder-Look in de tuin lokt het oranjetipje. Ook in de winter zijn er nachtvlinders te zien.

Dagpauwoog

Het actualiteitenprogramma voor 2022 staat op de website van IVN Ede. <http://www.ivn.nl/afdeling/ivn-edede>. Er zijn leuke activiteiten in 2022 te beleven. Ook in 2023 onder andere op 19 augustus 2023 wandelexcursie op Natuurgebied de Zanding. Op zaterdag 19 november 2023 een wandelexcursie over de geschiedenis van Planken Wambuis.

Neushoornkevers (dood) foto Jeanet

Wij wensen iedereen mooie natuurervaringen toe. **En danken eenieder voor de inbreng door de jaren heen.**

Groet van Josephine, Ineke, Roel en Toos.